

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีคือศิลปะแขนงหนึ่งที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออก เป็นเครื่องมือที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์สะท้อนใจ ความคิด และประสบการณ์ที่มนุษย์ได้กลั่นกรองและผสมผสานขึ้นจากผู้หนึ่งไปยังผู้อื่น (ดวงมน จิตรจำนงค์, 2541) เจตนา นาควัชระ (2538) กล่าวว่า การศึกษาวรรณคดีชั้นสูงสุดคือทางไปสู่ความเป็นนักปราชญ์ เพราะเนื้อหาของวรรณคดีเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ ดังนั้นการรู้วรรณคดีอย่างลึกซึ้งคือการรู้จักชีวิตมนุษย์ แม้ว่าโลกของวรรณคดีจะเป็นโลกของศิลปะที่ผู้อ่านไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรง แต่ผู้อ่านสามารถพินิจพิเคราะห์โลกของศิลปะนั้นได้จากภายนอก และโลกของวรรณคดีเป็นโลกที่มีความสมจริงเพียงพอที่จะทำให้ผู้อ่านคล้อยตามไปได้ โดยนัยนี้จะเห็นว่วรรณคดีเป็นเครื่องฝึกปัญญา ทำให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิด เพราะเมื่ออ่านงานวรรณคดีแล้ว ผู้อ่านจะเทียบเคียงประสบการณ์ชีวิตในโลกของศิลปะกับโลกแห่งความเป็นจริงโดยใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณและจินตนาการ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจความจริงได้ดีขึ้น (ดวงมน จิตรจำนงค์, 2541) นอกจากนี้ สตางค์ จันทวานิช (2542) เห็นว่าวรรณคดีมีความสำคัญในแง่ที่เป็นตัวขัดเกลามนุษย์ให้คิดดี ทำดี

การเรียนวรรณคดีต่างประเทศนั้นถูกมองว่าเป็นเรื่องยากและเป็นเรื่องที่ไกลตัว ทั้งที่จริงแล้วการศึกษาวรรณคดีของอีกซีกโลกหนึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเป็นเลิศในด้านพัฒนาการทางภาษาแล้ว ยังทำให้เห็นถึงแก่นของวัฒนธรรมต่างประเทศ ก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อความคิด ทศนคติ และความเชื่อของคนในวัฒนธรรมนั้น Tompkins (1993) เห็นว่าการสอนวรรณคดีให้แก่ผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความเพลิดเพลิน และได้รับประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน เนื่องจากวรรณคดีเป็นสื่อจริง กล่าวคือเป็นงานเขียนที่เขียนขึ้นโดยเจ้าของภาษาและมุ่งให้เจ้าของภาษาอ่าน ดังนั้นงานเขียนจึงสะท้อนความคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของสังคมนั้นอย่างที่เป็นจริง ผู้เรียนจะเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมของภาษานั้นควบคู่ไปกับการใช้ภาษาที่เป็นจริง เนื่องจากภาษาที่ถ่ายทอดมาในงานวรรณคดีบางครั้งเป็นภาษาพูดหรือเป็นภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจะได้สังเกตการใช้ภาษาตามบริบททางสังคมที่เป็นจริงนอกเหนือไปจากรูปแบบที่ถูกต้องตามแบบแผนที่ได้รับ การสอนในชั้นเรียน และวรรณคดียังมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้อ่านในแง่ที่เป็นประสบการณ์ชีวิตให้ผู้อ่านอีกด้วย

จากการรวบรวมงานวิจัยของ สุมิตรา อังวัฒนากุล (2535) พบว่า การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีตะวันตกสำหรับนักศึกษาไทยนั้นไม่ได้รับความสนใจมากเท่าที่ควร งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยทางด้านความสามารถทางการอ่านทั่วไปที่แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษในระดับถ้อยโอน สื่อสาร และวิเคราะห์วิจารณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยหอการค้า ไม่ผ่านเกณฑ์ที่มีถึงร้อยละแปดสิบ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษขั้นดีความของนิสิตปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ความสามารถในการอ่านขั้นดีความของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครุนครปฐม อยู่ในระดับการอ่านที่คับข้องใจ และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษขั้นดีความของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยครูเขตนครหลวง อยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ที่มีถึงร้อยละ 90 สำหรับความสามารถในการอ่านเชิงวิจารณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออก เฉียงเหนือที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการสรุปโดยการอิงความและการตีความตามลำดับ ส่วนการสันนิษฐาน การอนุมาน และการประเมินข้อตอบได้เป็นปัญหาที่สำคัญน้อยลงมา นอกจากนี้ยังพบว่า ศัพท์และวัฒนธรรมในภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไทยอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิจารณญาณได้ไม่ดีเท่าที่ควร งานวิจัยเหล่านี้แม้ว่าจะไม่เกี่ยวกับการสอนวรรณคดีตะวันตกโดยตรง แต่ก็เป็งานวิจัยที่ศึกษาถึงทักษะทางการอ่านระดับสูง ซึ่งนับรวมถึงวรรณคดี เจตนา นาควัชระ (อ้างใน สดชื่น ชัยประสาธน์, 2542) ได้เขียนข้อเขียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวรรณคดีตะวันตกสำหรับนักศึกษาไทยเสนอต่อที่ประชุมอาสาสมัครชาวต่างประเทศ (The Peace Corps TEFL Conference-A.I.T., 1997) ที่กำลังจะมาสอนในมหาวิทยาลัยไทย โดยนำเสนอปัญหาสำคัญที่มักจะพบสำหรับนักศึกษาไทยที่เรียนวรรณคดีตะวันตกว่า เป็นช่องว่างทางวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยเกี่ยวกับการอ่านดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน

จากปัญหาการขาดการวิจัยทางการเรียนการสอนวรรณคดีตะวันตก และปัญหาทางการอ่านที่พบในระดับอุดมศึกษา จึงมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยกิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีตะวันตก โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน (Reader-response theory) ที่สืบเนื่องมาจากแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มเกสตัลท์ (Gestalt) มาใช้ในการสอนการอ่านวรรณคดี ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้โต้ตอบจากสิ่งที่อ่านโดยใช้การรับรู้อันเป็นเอกลักษณ์ส่วนบุคคลและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นความคิดที่ลึกซึ้ง

ทั้งกับเพื่อนและครู ซึ่งทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่านนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่จะใช้ประสบการณ์ชีวิตที่หลากหลาย และความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ มาช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านวรรณคดี

เมื่อผู้อ่านเข้าสู่โลกของวรรณคดีโดยมีภูมิหลังและประสบการณ์มาก่อน และมีความรู้กว้างขวางในศาสตร์ต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ในการอ่านมาช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวในวรรณคดีนั้น การสอนวรรณคดีจึงให้ความสำคัญอย่างมากต่อการตีความของผู้อ่านที่มีต่อวรรณคดี โดยความเชื่อของทฤษฎีนี้ ความหมายของบทอ่านจะเกิดจากการแลกเปลี่ยนสัมพันธ์ (Transaction) ระหว่างผู้อ่านและบทอ่าน มิใช่จากบทอ่านเพียงอย่างเดียว ในการนำทฤษฎีไปปฏิบัติผู้สอนจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างชาญฉลาด และเต็มไปด้วยความรู้สึกต่อบทอ่าน (Totten, 1998) เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่

จากทฤษฎีการตอบสนองของผู้อ่าน มีนักวิจัยหลายคนได้พยายามหาแนวทางในการนำทฤษฎีนี้ไปใช้ ซึ่งแนวทางที่นำไปใช้มากที่สุด ได้แก่ การเขียนบันทึกแสดงความคิดเห็นและโต้ตอบเกี่ยวกับวรรณคดี การเขียนบันทึกแสดงความคิดเห็นและโต้ตอบเกี่ยวกับวรรณคดีที่ศึกษาครั้งนี้คือบันทึกการอ่าน (reading log) ของ Anthony Carlisle (2000)

บันทึกการอ่านเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้การเขียนถ่ายทอดความเข้าใจในการอ่าน แต่การเขียนในลักษณะนี้มีลักษณะที่เป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากการเขียนของผู้เรียนมาจากกระบวนการคิดแบบเอนกนัย กล่าวคือ เป็นการคิดหาคำตอบจากหลายทิศทาง ไม่เน้นคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์เพียงคำตอบเดียว ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการนำความคิดมาสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมและความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงออกทางความคิด เพราะสามารถใช้จินตนาการเสนอความคิดที่แปลกใหม่ เรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงความคิดให้ต่อเนื่องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน Kerka (1996) เห็นว่าบันทึกที่ผู้เรียนเขียนโต้ตอบกับวรรณคดีมีลักษณะใกล้เคียงกันที่สุดกับคำพูดตามธรรมชาติ การเขียนจะลื่นไหลโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง การเขียนลักษณะนี้จะช่วยกระตุ้นความจำและเป็นบริบทสำคัญที่ช่วยให้ความเจริญเติบโตทางความคิด การเขียนบันทึกเป็นการแสดงออกที่อิสระสำหรับการฝึกเขียน เพราะไม่มีรูปแบบการเขียนและการประเมินที่ตายตัว เป็นเหตุผลสำคัญสำหรับความนิยมในการนำไปใช้กับการศึกษาผู้ใหญ่หรือการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง การเขียนในลักษณะนี้ยังช่วยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทางความคิด เพราะผู้เรียนจะแสดงความคิดของตนออกมาในลักษณะที่เป็นรูปธรรม ทำให้เกิดโอกาสในการขยายความคิดของตนออกไปได้ การเขียนบันทึก

แสดงความคิดเห็นและโต้ตอบเกี่ยวกับวรรณคดีเป็นเครื่องมือที่ช่วยก่อให้เกิดพัฒนาการในการคิดวิเคราะห์ เพราะผู้เรียนไม่เพียงแต่สังเกตและบันทึกประสบการณ์เท่านั้น แต่ยังได้สร้างความหมายจากสิ่งที่แสดงออกด้วย อนึ่ง การเขียนบันทึกการอ่านเป็นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการสร้างความหมายช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้ แนวคิดนี้สอดคล้องกับความเห็นของ Ollmann (1996) Goodman (1996) และ Cataldo (2000) ที่เห็นว่าหลังการอ่านวรรณคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วใช้กิจกรรมเขียนบันทึกเพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจการเรียนรู้ ความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์และภาษาในขณะที่เรียนนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความสามารถทางการเขียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การใช้กิจกรรมการเขียนบันทึกการอ่านเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เพราะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงกับการอ่าน เป็นการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดวิเคราะห์และถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้อ่านควบคู่กับการเขียน จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทั้งสองด้าน เป็นการเสริมสร้างการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งอารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนจินตนาการที่เกิดขึ้นได้อย่างอิสระ โดยมีรูปแบบบันทึกการอ่านเป็นกรอบคร่าว ๆ ให้ และในกระบวนการทางด้านการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นนี้ ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะตั้งคำถาม ตรวจสอบ ทำความคิดของตนให้กระจ่าง ทำนายและประเมิน ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (สมศักดิ์สินธุระเวชญ์, 2542) และเป็นการเขียนแบบเขียนออกมาจริง ๆ โดยผู้เรียนมีแรงขับภายในและเป็นผู้กำหนดเนื้อหาจากหัวเรื่องที่กำหนดให้ ทำให้ตนเองเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และเป็นกระบวนการทางความคิด ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าทักษะทางการคิดเป็นวัตถุประสงค์หลักของการจัดการทางการศึกษา เพราะทักษะการคิดจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Khaewurai, 1998) ดังนั้นการสอนวรรณคดี ผู้เรียนมีโอกาสดึงฝึกฝนทักษะการคิดและใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมาทางงานเขียน

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะยึดรูปแบบกิจกรรมการเขียนบันทึกการอ่านของ Carlisle (2000) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ใช้สอนวรรณคดีในชั้นเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ บันทึกจากการอ่านนี้มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นการเขียนบันทึกการอ่านไปพร้อม ๆ กับการอ่าน เป็นการอ่าน คิด และเขียนในเวลาเดียวกัน รูปแบบบันทึกการอ่านที่จะให้ผู้เรียนใช้ในครั้งนี้มีส่วนประกอบ 5 ชั้น ได้แก่

1. การเขียนโครงร่าง (Outline) ของเรื่องที่อ่าน หมายถึง การเขียนสรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง เรียงตามลำดับเหตุการณ์
2. การทำนาย (Anticipating) หมายถึง การเดาว่าอะไรจะเกิดขึ้นในลำดับต่อไป เหตุการณ์ใดนำมาสู่สถานการณ์ในปัจจุบัน และเรื่องจะจบอย่างไร
3. การสร้างภาพ (Picturing) หมายถึง มโนภาพซึ่งปรากฏในใจของผู้อ่าน เช่น หน้าตาของตัวละคร หรือฉากที่อธิบายในเรื่อง
4. ปฏิสัมพันธ์ (Interacting) หมายถึง ความคิดเห็นต่อลักษณะ และการกระทำของตัวละคร หรือความรู้สึกเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ
5. การประเมิน (Evaluating) หมายถึง การวิจารณ์ความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียนที่ใช้ในการเขียนคำ วลี หรือเรื่องราวทั้งหมดที่ใช้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประทับใจอย่างไร

ส่วนขั้นตอนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีใช้บันทึกการอ่านนั้น ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการสอนของ Cobine (1995) ที่มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นแนะนำให้ผู้เรียนค้นพบความคิด เป็นขั้นฝึกการโต้ตอบกับวรรณคดีโดยผู้สอนจะเสนอประเด็นคำถามที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ผู้สอนมีหน้าที่สร้างคำถามที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มากที่สุด ยิ่งคำถามมีลักษณะกระตุ้นผู้เรียนมากเท่าไร ก็จะก่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการตอบมากขึ้นเท่านั้น
2. ขั้นฝึกการเขียนบันทึกการอ่าน เป็นขั้นที่ผู้เรียนเริ่มเขียนบันทึกการอ่านตามรูปแบบที่กำหนดให้โดยมีผู้สอนแนะนำ ผู้เรียนจะต้องตั้งคำถามและหาคำตอบเองเท่าที่จะตอบได้ แสดงความเห็นโดยใช้ประสบการณ์เดิม คาดเดาหรือทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้าอย่างมีเหตุผล เปรียบเทียบการแสดงออกของตัวละครกับการแสดงออกของผู้เรียนเมื่ออยู่ในสถานการณ์เดียวกัน แสดงความคิดและความรู้สึกต่อตัวละครและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับวิจารณ์รูปแบบการเขียนของผู้เขียน รวมทั้งพยายามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านวรรณคดีกับประสบการณ์เดิม เช่น จากหนังสืออื่น วิชาอื่น หรือความคิดอื่น เป็นต้น
3. ขั้นทบทวนความคิดและอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านจากบันทึกการอ่านของตน และเลือกนำเสนอประเด็นสำคัญที่ปรากฏในการอภิปราย หลังจากนั้นผู้สอนก็จะถ่ายทอดทัศนะของนักวิจารณ์และอธิบายภูมิหลังทางวัฒนธรรมและสังคมที่มีอิทธิพลต่องานเขียนเพื่อความเข้าใจต่อตัววรรณคดีเพิ่มขึ้น

4. ชั้นเขียนบันทึกการอ่าน เป็นชั้นที่ผู้เรียนเขียนบันทึกการอ่านของผู้เรียนนอกห้องเรียน ตามรูปแบบที่กำหนดให้ โดยใช้แนวทางตามที่ได้รับฝึกฝนในชั้นตอนที่สอง

จากรูปแบบบันทึกการอ่านและประโยชน์ที่จะได้รับจากงานวิจัยนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ ทดลองใช้กิจกรรมการเขียนบันทึกการอ่านกับการสอนวรรณคดีสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอก ภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏลำปาง ซึ่งมีความรู้พื้นฐานในการอ่านและเขียนมาแล้ว เพื่อที่จะ ได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดและการเขียนที่สูงขึ้น ในรูปของการคิดเชิงวิเคราะห์และการเขียน เชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนก่อนและหลัง การเรียนโดยใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการเรียน โดยใช้กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรม เขียนบันทึกการอ่าน
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นหลังการเรียนโดยใช้ กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบันราชภัฏลำปางที่ลงทะเบียนรายวิชา 1552302 วรรณคดีเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544

2. ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในรายวิชา 1552302 วรรณคดีเบื้องต้น ครอบคลุมงานวรรณคดี

3 ประเภท ได้แก่ โคลง เรื่องสั้น และละคร ตามคำอธิบายรายวิชา โดยผู้วิจัยร่วมกับอาจารย์ เจ้าของวิชาเป็นผู้คัดเลือกเรื่องให้เหมาะสมกับระดับและความสนใจของผู้เรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเขียนบันทึกการอ่าน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมี
วิจารณ์ญาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมเขียนบันทึกการอ่าน หมายถึง การเขียนบันทึกที่ผู้เรียนเขียนในขณะที่อ่านวรรณคดีเพื่อส่งเสริมและนำผู้เรียนไปสู่การโต้ตอบกับบทอ่าน ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบกิจกรรมเขียนบันทึกการอ่านของ Carlisle (2000) ประกอบด้วย การเขียนโครงร่าง การทำนาย การสร้างภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ และการประเมิน

2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการเขียนแสดงแนวคิดที่แปลกใหม่และเร้าความสนใจของผู้อ่าน การนำเสนอประเด็นมีความชัดเจน โครงสร้างของเรื่องมีเอกภาพ ให้รายละเอียดสนับสนุนประเด็นได้อย่างเหมาะสม สรุปเรื่องได้ดี และชัดเจน ความสามารถเชิงสร้างสรรค์นี้วัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การคิดอย่างมีเหตุผลและคิดไตร่ตรอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการตัดสินใจ เป็นการแสดงความคิดเห็นได้อย่างตรงประเด็น มีการให้เหตุผลสนับสนุนและคัดค้าน ซึ่งเหตุผลที่ใช้ต้องมีความเหมาะสมและชัดเจน การจัดวางรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ มีความกระชับและรัดกุม และมีรูปแบบทางภาษาที่ถูกต้อง การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณนั้นวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาสถาบันราชภัฏจังหวัดลำปางที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 1552302 วรรณคดีเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544